

ERDÉSZETI LAPOK

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

K Ö Z L Ö N Y E.

Kiadó:

Az Országos Erdészeti-Egyesület.

Szerkesztő:

Bedő Albert.

Megjelenik minden hónapban.

Tizenhetedik évfolyam. IX. füzet. 1878. Szeptemberhó.

Előfizetési díj egy évre 8 frt Az Országos Erdészeti-Egyesület azon alapító tagjai, kik legalább 150 frt alapítványt tettek, valamint a rendes tagok is a 8 frt évi tagsági díj fejében, ingyen kapják. Oly alapító tagok, kik 150 frtnál kevesebbet alapítottak 3 frt kedvezményi árért járathatják.

 Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapesten, Lipótváros, Hold-utca, 9. szám, II. emelet.

A lap irányával nem ellenkező hirdetések mérsékelt díjért közöltnék.

A magyar királyi államerdők gazdasági és kereskedelmi leírása.

Irta: Bedő Albert.

(Folytatás.)

Értékesítés.

A faeladás az állami erdőkből mind ott és mindazon esetekben, midőn biztos vásárlókra számíthatni, évenkénti árverések útján történik; ott pedig, a hol ez biztosan nem vihető ki, az eladás egyes nagyobb vállalkozók részére rendszeren 10 évre, de szintén általános kihirdetés alapján eszközölt árverés, illetőleg ajánlati tárgyalás útján fogatosítottatik. Tíz évnél hosszab időre terjedő szerződések csak ott vannak, a hol ezek az 1867-ik év előtt Magyarországot is kormányzó osztrák császári és királyi ministerium jóváhagyásával kötöttek, s melyeket a magyar kir. kormány mint fennállókat vett át. A föld- vagy legelő-használat, makk- és gubacstermés szintén árverés útján értékesítettnek.

A favételre vonatkozó ajánlatok az illető erdőhivatalnál, az igazgatóságnál vagy pénzügyministerumnál adhatók be; az egy évnél hosszab időre terjedő eladások mindenkor a pénzügyministerium jóváhagyása alá tartoznak. A fennálló gyakorlat szerint 10 évnél hosszabb időre terjedő eladások nem köttetnek.

A használat mértékéről általában azt lehet mondani, hogy az főleg a tölgy- és fenyőfaanyagokra terjed; a bükkfa-anyagok, melyek kerekszámban az állami erdőterület felét foglalják el, a terméshez képest aránylag kisebb részben kerülhetnek kihasználás alá, s hogy ez így van, ennek oka a gyár- és különösen a vasipar nyomott helyzetében keresendő, részben pedig annak is tulajdonítható, hogy az utóbbi években a magán erdőbirtokosoknál épület és műszerfa különösen francia dongára és német bodnárfa-ra bő mértékben kihasználás alá vett terjedelmes tölgyerdőkből nagy tömegű tűzifakészletek lettek vásárra adva, melyek természetesen az állami erdőkből versenyezhető bükk-tűzifát és szénfát épen úgy, mint a magán-erdőkét háttérbe szoritják; egyik további oka ennek azonban még az is, hogy nemcsak magában az országban vannak terjedelmes és gazdag kőszénbányák, de ezenkívül még a külföldi kőszén is hazánk minden vidékére beszállítva, oly mérsékelt vasuti szállítási díjat élvez, hogy a fát, a házi és ipari fogyasztás köréből egyre inkább kiszoritja, így például a birodalom fővárosában Budapesten is a tűzifa a porosz kőszénnel igen nehéz versenyt kénytelen kiállani s fogyasztása egyre csökken.

A faanyagok eladásánál főelvül a tövön való eladás van elfogadva, s minthogy az utóbbi 10 év alatt száraz és víziutak létesítésére mindazon erdőknél, melyek a használat köréből ki voltak zárva, építkezésekre jelentékeny üzleti beruházások történtek, az állam ma már az anyagok kiszállíthatásához szük-

séges állandó utakkal legnagyobb részt rendelkezik s így a tövön való eladás mindenütt lehetőségessé válik, úgy, hogy a fatermésnek, illetőleg kihasználásnak saját költségen való esz- közlése hovatovább mind kisebb mértékre szorul s kivételesen csak oly erdőkben fog megtörténni, melyek anyagának, a szomszédos magánerdők nagyobb versenye mellett, viszonylag legelőnyösebb eladása a saját kezeléssel való kihasználási el- járást pénzügyi tekintetben előnyösebbé teszi.

Addig, a míg a vásárló fakereskedő a megtörtént üzleti beruházások végrehajtása, vagy kellően betanított munkaerő nevelése előtt az anyagok kihozatalát a maga részéről nem tekinthette állandóan biztosítottnak, az állami erdők igazgató- sága kényszerítve volt a saját költségen való termelésre vál- lalkozni, s ezért volt részben kénytelen az állam saját keze- lésében lévő fűrészműveket is felállítani, s ezért van még ma is több oly üzlete, melynél a kész szálfát, vagy szelvényárut (Schnittwaare) adja el. Minthogy azonban az értékesítés és illetőleg a faanyag kiszállíthatásának szempontjából szükségelt főbb beruházások legnagyobbbrészt befejeztettek, melytől kivé- telt csak a horvát-szlavon határörvidéken lévő erdők számára még szükséges utak képeznek, de a melyek létesítése is, Ő cs. és apostoli királyi Felsége által a vinkovezei erdőhivatal kerületéből a horvát-szlavon határörvidéken foganatosítandó minden rendű gazdasági és kulturális beruházási czélok fede- zésére általadott és kerekzámban legalább 30 millió forint jövedelmet ígérő 30.000 holdnyi értékes tölgyerdőnek árából befolyó pénzüsszezből, részben már folyamatban van, részben pedig a közelebbi években fog megtörténni: semmi sem áll többé útjában annak, hogy a jelenleg kötelező vállalati szer- ződések lejárta után az anyagoknak tövön való eladása esz- közöltessék, melytől az államerdők igazgatósága, miután az eddigi tapasztalatok szerint hazai viszonyaink között a tövön

való eladás ismerhető legezélszerűbbnek, csak kényszerítő esetekben fog eltérni.

Az állami erdőknél nincs alkalmazásban az országban még helyenként divatos eladás azon módozata, hogy a vásárló az általa tövön megvett és leejtett szálfából csak azon tiszta áru, például a donga 1000 darabja, a szelvényáru darabja vagy köbmétere, avagy a vasuti talpfa darabja után fizessen vételárt, melyet a fából kidolgozott, minthogy a vevőnek ez esetben a legtöbbször nem áll érdekében a faanyag takarékos kihasználása.

Az államerdőkben vagy ezek raktáraiban eladásra bocsátott mindennemű erdőterményekre rendes árszabályok vannak a pénzügyministerium által megállapítva, melyek határain belül az eladást a kezelő-tisztségek foganatosíthatják, s melyek a keresleti viszonyok szerint koronként szabályoztatnak.

Az eladott szálfák köbtartalma az állami erdészek által a vásárló kívánatahoz képest vagy álló állapotban számíttatik ki, vagy a leejtés útján tettleges mérések alapján vétetik fel, mely utóbbi esetben a vásárló a leejtett szálfának csak azon részét nem fizeti meg, mely az erdő rész ellenőrzésére hivatott illető erdőhivatal főnökének vagy helyettesének ítélete szerint oly romlott minőségű, melyből a vásárló által az eladási szerződés szerint termelendő áru nem készíthető. A becsléseknél és fatömeg-kiszámításoknál a pénzügyministerium által kiadott erdészeti segéd táblák alkalmaztatnak.

Az állami erdőknél kötött üzleti vállalatoknál az ajánlati tárgyalások alkalmával az eladási hirdetést kiíró hivatal pénztáránál, vagy szükség esetében valamely más állami pénztárnál is, óvadékul az ajánlott összeg 10⁰/₀-ka készpénzben, vagy az állam által megjelölt óvadékképes és a napi tőzsdei árfolyam szerint, de névértéken felül nem, számított érték-papírokból teendő le; míg a szerződő fél biztosítékul a szer-

zódési érték $20^0/0$ -át tartozik hasonlóképen letenni vagy ezt esetleg jelzálogilag biztosítani. A szerződő fél értékpapirjainak szelvénye vagy készpénzének kamatja a lejáratú időn az állampénztár által kiadatik vagy kifizettetik.

Az üzletből fölmerülő bélyeg- és illeték-díjakat mindig a vásárló fedezi.

A faanyagok értékesítésénél még igen kiváló mértékben vehetők használatra a bükkerdőkben felhalmozódott fakészletek, s ezen erdőknek különben tetemesen nagy, szabályszerű termése, úgy, hogy e viszonyból folyólag a bárminemű gyári vállalathoz szükséges tüzelő-anyagot az államerdők bükkfa-erdőségeiből a legnagyobb részben a vágatási és szállítási költség összegéhez képest aránylag csekély töárért lehet kiadhatni, így például az ungvári kerületben is, hol a gyári vállalkozásra igen finom minőségű és porcellángyártásra alkalmas kaolin föld vár a felhasználásra.

Fennebb már említvén, hogy az államerdők fatermései egyes nagyobb vállalkozóknak hosszabb időre szóló szerződések útján adatnak el, itt még megjegyezni kívánjuk, hogy ezen szerződések közül a folyó évben a temesvári igazgatóság kerületében lévő rékási és lugosi erdőhivatalok tölgy- és bükkfa-termésének megvételét illető szerződés járván le, ez anyagok eladására a folyó év nyarán újabb versenytárgyalás fog tartatni, s hogy a jövő 1879. évben a lipó-ujvári erdőhivatal fenyőfa-termése kerül újabb eladásra.

A termelt faanyagoknak minőségéről, valamint hol és az országon kívül is, mely helyeken és mily mennyiségben való felhasználásáról az 1877. évből következő adatokat jegyezhetjük fel:

A lipó-ujvári, beszterczebányai, zsarnóczai és breznóbányai erdőhivatalok kerületéből Popper Lipót lovag, ki az itteni anyagok egyik nagyobb vásárlója, Németországba és

Hollandba lucz- és jegenyefenyő szelvényárut kerekszámban 13.000 köbmétert, tölgy-szelvényárut 80 köbmétert és gömbölyü juharfát 100 köbmétert szállított.

Ausztriába szállított lucz- és jegenyefenyő-szelvényárut 1100 köbmétert, gömbölyü kőrist 20 köbmétert, tölgy-szelvényárut 12 köbmétert, gömbölyü juharfát 10 köbmétert és ezenkívül 316.000 darab zsendelyt.

Franciaországba szállított lucz- és jegenyefenyő szelvényárut 850 köbmétert.

Milch és Kohn urak a breznóbányai erdőhivatal kerületéből szállítottak :

Németországba jegenyefenyő-szelvényárut 7000 köbmétert, Hollandba 6000 köbmétert.

Ausztriába fodros juhart hangszerekhez, 30 köbmétert.

Neuberger Felix ur a szomolnoki erdőhivatal kerületéből lucz- és jegenyefenyő-szelvényárut és épületfát, Hollandba, Németthonba, Svájcba és Franciaországba szállított 10.000 köbmétert.

Haasz Adolf ur a liptó-ujvári luczkéreg vásárlója ez anyagból Ausztriába évenként ezen kerületből kiszállít 7000 méter-mázsát és sikerrel lépett már fel a némethoni fapiaczon is.

Az ezen kerületben előforduló és fennebb megjelölt anyagok minőségét illetőleg, utalva azon szilárdsági és rugalmassági adatokra, melyek a pénzügyministerium által 1873-ban lettek közrebocsátva *) következőket kívánjuk megemlíteni : a kereskedők és fogyasztók általános igazolása szerint is a liptó-ujvári luczfenyők, minőség tekintetében, a svédhoni híres luczfenyővel vetekedhetnek s különösen alkalmasak asztalos-árúknak való feldolgozásra; míg a zsarnóczai, besztercebányai és

*) „A magyar birodalomban honos fák szilárdságának kipuhatólása I. füzet Budapest.“

breznóbányai jegenyefenyők a legkiválóbb műépületfát szolgáltatják s ugy ezen faj, mint a luczfenyő is szép deszkaanyagot adnak.

A szomolnoki lucz és jegenyefenyő könnyen gyalulható s e tulajdona és könnyü sulya teszi kiválóbban alkalmassá a külföldre való szállításra.

A zsarnóczai és besztercebányai erdőhivataloknál lévő tölgyesek általában a legjobb hirnek örvendenek, világos egyseges színök, finom rostjuk, egyenletes szövetük és nagy szilárdságuk a műárakra és parket-gyártásra kitünően alkalmassá teszi s versenyt állván a Némethonban nagyra becsült spesarti tölgyfával, képesek a külföld kényes izlését és követelő igényeit kielégíteni.

A kőris és juharfák igen szép fehérszínűek és lángos szövetük által tűnnek ki, melyeket különösen Észak-Némethonban és Hollandban kedvelnek.

Az ezen erdőhivatalok kerületében termelt tölgy-, kőris- és juharfaanyagok egyik nevezetes és főárusítója a Neuschloss J. és fiai cég, ki azokat, minthogy a ki termeléssel nem foglalkozik, az államtól közvetlenül vásárló más kereskedőktől szerzi be s ebbeli szükségletét részben ezen erdőhivatalok kerületéből, részben pedig az ungvári s a határ-örvidéki tölgyesekből fedezi; ezen cég a külfölddel nagy üzleti összeköttetésben áll s az állami erdőkből a mult évben összesen 17.900 köbméter anyagot szállított ki a következő választékokban :

3.000 köbméter vagonépítési fát Franciaországba,

1.800 „ szil- és kőris vastag padlót, keréktalpat és küllöt Németországba,

3.300 köbméter tölgy vastag padlót asztalos munkákra Francia- és Németországba,

2.200 köbméter padló-szelvényt (Friese) dolgozatlan állapotban Franciaországba és a Rajna vidékére,

1.000 köbméter gömbölyü tölgyfát Franciaországba és Hollandba,

3.000 köbméter vasuti talpfát Németországba,

1.100 „ juhar vastag-padlót és deszkát ugyanoda,

2.500 „ és illetoleg 90.000 négyszögméter kész padlót, parketet és padlószelvényt Német-, Francia-, Svéd-, Angolországba és Svájcba.

A luczfenyőkéreg, mint ezt Haas ur részéről a bécsi cs- kir. vegyakisérleti állomáson eszközöltetett elemzés igazolja, megtörve 15.02⁰/₀ és tekerceekben 15.88⁰/₀ tannint tartalmaz, a mi kétségkívül a legfinomabb minőségű anyaggá emeli, s indokolttá teszi azt, hogy Haas ur áruit pontos szolgálata mellett az osztrák fogyasztók a legdrágábban fizetik és legszivesebben veszik.

Az épület és műszerfa anyagokra a helyi fogyasztáson kívül a lipató-ujvári erdőhivatal piacza még a Vág vizének mente és ennek végpontján a Duna mellett Komárom, a beszterczebányai, zsarnóczai és breznóbányai erdőhivataloknak pedig a Garam vizének melléke, ennek végpontján G.-Kövesd és az ehez már közel lévő Budapest.

Az ungvári főerdőhivatal jegenyefenyő fűrészárúja helyt Ungvártt s Nyiregyház és Debreczen vidékén árusittatik, a tölgyfaanyagok részint francia dongára dolgoztatnak fel, részben pedig bodnárfa, hid-fákra, vasuti-kocsigyártásra és ács-munkákra, melyekhez igen jó anyagot szolgáltatnak. A helyt el nem árusitható bükk és tölgy tűzifa bizományi uton Nyiregyházán, Kis-Várdán, Debreczenben és ezek vidékén árusittatik.

A bustyaházai erdőhivatal kerületében lévő tölgyesek igen kitünő minőségű francia dongára alkalmasak s ennek igazolására szolgáljanak a f. évi párisi kiállításra is Pokup-

csics Gyula és a nevezett erdőhivatal által közösen kiküldött ritka minőségű jó és szép anyagok.

A bocskói, királymezői, rahói és vissói erdőhivatalok területéből Groedel testvérek című Regensburg-i cég a múlt évben Némethonba és Hollandba 31.337 köbméter luczfenyő fűrészárut szállított ki. Ezen anyagok főleg asztalos-árúkra és építési célokra szolgálnak; az itteni luczfenyő-deszka kiválóan szép és egyenletes színű, könnyen gyalulható s az ágcsapoktól mentes.

A nagybányai főerdőhivatal faanyagjai közül a tölgyfából a múlt évben Pokupcsics Gy. 585.000 darab normalméretű ($\frac{36}{1}$) dongát szállított Franciaországba.

A görgényi, topánfalvi és szászsebesi erdőhivatalok területében lévő luczfenyők bent az országban értékesítettnek s ezek vásárlója évenkénti 40—60.000 köbméter közt a Baiersdorf és Biach cég; ezen erős és nagyméretű épületfákat, jó deszkát s Görgényből a legnagyobb méretű árboczfákat is szolgáltató anyagok főleg a soborsini piaczon árultatnak és fogyasztásra a Maros, Tisza és Duna vidéke közt találnak; igen valószínűnek tartható azonban, hogy az elárusítást most eszközlő munkás cég, mely innen és az ország számos más részéből vásárolt anyagaival Európa minden piacznán sikerrel lép fel, Romániába és a Duna mentén lévő többi keleti tartományokba is a természetes rendeltetéssel kínálgató piacokat meg fogja nyitani.

A lugosi és rékási erdőhivatalok területében lévő tölgyesek a Baiersdorf és Biach cég által megvásárolva, vasuti felépítményekhez és műszerfára dolgoztatnak fel, a kitűnő szép és egészséges tölgydeszka-anyagok és vasuti talpfák Észak- és Délnémetország minden vidékén kerülnek használatba; ugyancsak az említett cég vásárolja meg a lippai erdőhivatal tölgy műszerfa termésének is egy részét s a múlt

évben 120.000 darab vasuti talpfát és mint metszett árut 3.000 köbméter tölgyfa-anyagot szállított Németországba.

A karánsebesi erdőhivatal kerületében lévő tölgyfaanyagok fővásárlója Biebel János ur, az általa megvett anyagok nagy része a múlt évben az épülő-félben lévő temesvár-orsovai vasutnál használtatott fel, míg külföldre és pedig Oláhországba a következő választékok szállítottak: jegenyefenyő 600 köbméter, vasuti talpfa 10.000 darab és tűzifa 4.000 ürméter.

A pécskai, zombori, diósgyőri, visegrádi és gödöllői erdőhivatalok terményei eddig bent az országban és főleg a helyi és vidéki fogyasztásra használtak; a visegrádi kerület anyagainak piacza Budapest.

A fucsinei erdőhivatal lucz- és jegenyefenyőfa-termése a fiumei kikötő útján legnagyobb részben külföldre megy; míg a belovári erdőhivatal tölgyfa-termése évenkénti árverés útján főleg francia donga termelésére adatik el; az otocsácsi erdőhivatal kerületéből a bécsi erdő- és földtermény-társulat (Wald- und Bodenproducten-Gesellschaft) a tövön 7.000 köbméter jegenye- és luczfenyőt és 1.500 köbméter bükkfát vásárolt meg, melyet legnagyobb részben a keleti tartományokba küld.

A glinai, goszpicsi és ogulini erdőhivatalok fenyő és bükkfa anyaga eddig még kisebb mértékben volt értékesíthető, míg ellenben a vinkovezei és uj-gradiskai erdőhivatalok tölgyfa termése francia dongák készítésére bizton eladható.

A fennebb megnevezett ezégeken kívül bel- és külföldi fogyasztásra még igen számos más kereskedő is vásárol az államerdőkől faanyagokat.

Az erdők bevételeit és kiadásait a következő táblázatok között közölt 1878. évi államköltségvetés mutatja, melyhez csupán annyit pótolunk még, hogy a mellékhasználatok nevezetesebb jövedelmét a makkoltatás és gubacstermés adja, s a

délvidéki erdőkben alkalmazott ortolási-üzem (Waldfeldbau). A vadászat, több nagyobb terület hasznos vadainak teljes kimélete mellett, igen csekély jövedelmet és kerekszámban csak 2000 frtot hoz, miután ez a szolgálati érdeknek is megfelelőbben, az elejtett vadak értékéhez arányló mérsékelt átalánydíjért, általában, a kezelésnél alkalmazott erdőtiszteknek adatik bérbe. (Az erdőkben előforduló vadak: a medve, farkas, hiúz, szarvas, őz, zerge, vaddisznó s a többi kisebb vadak és szárnyasok is, melyek oly mértékben tenyésznek, hogy több helyt jó vadászterületek vannak.)

Szolgalom.

A régi urbéri viszonyból fennmaradt erdei szolgálomak megváltása némely erdőhivataloknál már megtörtént, míg a többiek kerületében folyamatban van. A lakosság szolgálomni joga a községi határban lévő erdőkre általában véve a tüzifára és legeltetésre való jogosultságból áll s míg némely helyt a tüzifa csak száraz hulladékfa lehet, addig máshelyt már rendes hasáb- vagy dorongfa adandó ki, több helyen pedig az épületek fenntartásához szükségelt épületfát is díjtalanul kell kiszolgáltatni. Legterhesebb erdei szolgálom a magyar és horvát-szlavon határörvidéki erdőkben állott fenn, melyek rendezése illetőleg megváltása aként történt, hogy királyi kegyelem útján kimondatott, miszerint a lakosság az ottani államerdők értékfelét tulajdonul kapja, melynek alapján a fennállott magyar határörvidéken a fehértemplomi és a horvát határörvidéken a belovári, glinai, uj-gradiskai és vinkovezei erdőhivatalok kerületében a megosztás már megtörtént, úgy, hogy ezen erdőhivatalok erdei teljesen szolgálommentesek, míg a magyar határörvidéken a karánsebesi, a horvát határörvidéken pedig a zágrábi főparancsnokság igazgatása alatt álló goszpicsi, otocsácsi és ogulini erdőhivatalok kerületében az elkülönítési mun-

kák most vannak folyamatban s pár év alatt befejezhetők lesznek, minek megtörténte után ezen utóbb említett erdőhivatalok mostani erdőállománya is fele-értéküre fog apadni.

A többi itt meg nem nevezett erdőhivataloknál a szolgalmi jogosultság aránylag kis területre és illetőleg kevés faanyagra terjed ki, úgy, hogy ez az államerdőgazdaság rendes üzemének akadályára sehol sincs. Végül meg kell még jegyeznünk, hogy azon faanyagok közé, melyek a következő IX. számú táblázatban vannak kitüntetve, a szolgalmi jogosultak által igénybe vett faanyagok nincsenek felvéve, minthogy igen kevés kivétellel épen az ezen anyagok után fennmaradó hulladékfából állanak.

Erdőrendezés.

Az államerdők fatermésének kipuhatólása és az egyes években használat alá veendő fatömegnek megállapítása az illető helyi viszonyok által igényelt, vagy indokolt, lehető legrészletesebb erdőrendezési munkálatok foganatosítása által történik. A területi felvételeknél alapul ott, a hol a katasteri felmérések már foganatosítva voltak, a katasteri térképek használtattak, ott pedig, hol ezen felvételek még nem voltak végrehajtva, az országos háromszögelési munkálatok alapul vett térképein nyert háromszög-pontokkal történt összeköttetés alapján új pontos felvételek történtek, egyes esetekben pedig a jelen század elején készített erdőrendezési munkálatok alkalmával szerkesztett térképek használtattak a változott viszonyoknak megfelelő kiigazításokkal.

A síkságon lévő erdők osztóvonalak által osztályokra és vágáscsoportokra vannak felosztva, míg a magas hegységen lévő erdőknél a gazdasági vagy üzemtestek és osztályok, a völgyek és hegygerinczek természetes vonalait követve alakíttatnak. Az erdőrendezési munkálatokban az állabkülönbségek: a fanemek,

kor, elegyülés, termőhely állabjóság szerint $1/2$ —1 kat. hold területig terjedő pontossággal vétetnek fel s ez úgy a térképen, mint az erdőben állandóan megjelöltetik.

A fatömegek az állabok 60 éves korától kezdve a helyi viszonyok szerint igényelt számosabb vagy kevesebb, nagyobb vagy kisebb próbaterek útján számíttatnak ki, mely alkalommal a várható épület- és szerszámfa tömege is megjelölést nyer; miután pedig a fatömeg-kiszámítás mintatörzsek és vastagsági osztályok szerint történik, s e célra minden üzemtestben nagyszámu mintafák ejtettek le, az ebbeli felvételek az ily munkánál elérhető teljes megbízhatósággal bírnak.

A fiatalabb állabok fatömegének, valamint a folyó növedéknek megállapítása az egyes erdőhivatalok kerületére külön e célra felállított termési-táblák útján történik, melyek tételei vagy a többi állabfelvételek alkalmával, vagy külön e célból teljesített munkálatok útján puhaltatnak ki. Ezen termési-táblák évtizedes szakainak tételei a felvételek nagy száma és sokoldalúságánál fogva rendszerint a közbesítés (Interpolirung) teljes mellőzésével kiszámított felvételek eredményei s a fiatal állabok fatömegének becslésénél annál nagyobb megnyugvással használhatók, mert az illető termőhelyi jóságra az átlagos termést tartalmazzák s mert különben is rendszerint csak kisebb területekre alkalmaztatnak.

Minden osztagra nézve felvétetik annak területe, fekvése, a hajlás, a fel- és altalaj, termőhelyi osztály, a fák neme és kora, a fatömeg, a zárlat s végül a jelenlegi és a jövő növedék. Ezen adatok alapján számíttatik ki aztán az államerdőknél szabályszerűen alkalmazandó számképlet segítségével minden üzemosztályra és üzemtestre az egész terméstétel. Az előirt számképlet ez:

$$t = \left(\frac{jn + sn}{2} \right) \frac{f}{2} \pm jk - sk; \text{ melyben } t \text{ a terméstételt,}$$

jn a jelen növedéket, *sn* a szabályos növedéket, *f* a fordát, *jk* a jelen készletet és *sk* a szabályos készletet jelzik.

Az ekként kiszámított terméstétel a biztosabb eljárás kedvéért s ellenőrzés végett is összehasonlítottat még a használati-százalék alapján kiszámított tétellel s a végleges terméstétel az előbbi két eredmény kombinálása alapján állapittatik meg. A terméstétel szolgáltatására szükségelt felhasználandó terület az összetes szakozási mód alapján vétetik használatra s minden üzemosztályra ily szakozat állapittatik meg, melynek keretén belül történik aztán a használat, körvonaloztatván abban az is, hogy az egyes állabok, ha rendkívüli viszonyok eltérést nem kívánnak, mily sorrendben jönnek vágatás alá.

A szakozat vagy térszak beosztott területére minden üzemosztályban a közelebbi 10 év vagy az első félfordaszak részletes használati terve állapittatik meg, mely az ezen 10 éves időben teljesítendő áterdölési és ertési munkálatok tervezeteit is tartalmazza.

A tettleges használatot tartalmazó ellenőr-könyvek minden erdőgondnokságban, valamint az évi nevezetesebb eseményeket feltüntető eseménytárak is, a kerületi erdőbeeslő ellenőrzése mellett, az illető erdésznek által vezetettnek.

(Folyt. köv).

Az évi fatermésnek az erdőkataszter általi kiszámítása.

Az „Erdészeti Lapok“ idei IV. füzetében III és Nándor ur tollából megjelent hason című értekezés indított arra, hogy ezen nyílt kérdéshez szerény nézetemmel hozzájáruljak.

Az 1875-dik VII-ik törvényczikk 17. §-ában olvashatni :
„A termés a fánál a vidékben szokásos erdővágatási forda